

**Sebastian Bobowski, Marcin Haberla**

Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu

---

## **POLITYKA WSPIERANIA INNOWACYJNOŚCI I PRZEDSIĘBIORCZOŚCI AKADEMICKIEJ W UNII EUROPEJSKIEJ NA PRZYKŁADZIE FINLANDII**

---

**Streszczenie:** Celem opracowania jest charakterystyka i ocena polityki wspierania innowacyjności w Finlandii. W opracowaniu zaprezentowane zostały podmioty kreujące innowacyjność Finlandii i tworzące sferę innowacyjności tego kraju. Wskazane zostały organizacje aktywnie działające na rzecz współpracy środowiska naukowego z praktyką gospodarczą oraz programy, które służą zacieśnianiu owej współpracy.

**Słowa kluczowe:** polityka innowacyjna, przedsiębiorczość akademicka, innowacyjność.

### **1. Wstęp**

Według liderów biznesu, Europa jest bogatym źródłem innowacyjnego myślenia dzięki światowej sławy uniwersytetom. Dostrzegają oni jednak problem w przełożeniu pomysłów na sukces rynkowy. Dlatego podwaliny kultury innowacyjności i kreatywności rządy muszą tworzyć już w szkołach średnich i wyższych. Dzięki inwestycjom w edukację i podnoszenie kwalifikacji Europa może nadal utrzymać się w czołówce. Jak wynika z szacunków Ernst&Young, przeprowadzanych corocznie od blisko 10 lat, największa innowacyjność będzie miała miejsce w sektorze komunikacji i łańcucha dostaw [*Otwarty świat...*, s. 38- 40].

W czasach gospodarki opartej na wiedzy kraje zdają sobie sprawę, że dalszy ich rozwój i poprawa konkurencyjności ich pozycji powoli staje się priorytetem. Narzędziem do osiągnięcia tak postawionych celów jest kształtowanie warunków do tworzenia i rozwoju firm, a także możliwość komercyjnego wykorzystania nowej wiedzy. Taki rozwój gospodarki wymaga natomiast działań rządu w następujących obszarach:

- materialnym (m.in. transport, telekomunikacja),
- technologicznym (wiedza, badania naukowe),
- kapitał ludzki (nauczanie i szkolenia),

- rozwój przedsiębiorczości (wsparcie finansowe, dotacje, kursy, indywidualne usługi) [Kotler, Jatusripitak, Maesincee 1999, s. 328-351].

Żeby osiągać zamierzone rezultaty, potrzebnych jest wiele działań, które, wspierając przedsiębiorczość akademicką, wspierają tym samym innowacyjność danej gospodarki. Państwa muszą prowadzić więc świadomą politykę innowacyjną. Właśnie taka aktywna polityka w państwach wysoko rozwiniętych jest powodem wysokiego stopnia innowacyjności ich systemów gospodarczych. Jak zauważa R. Rothwell, jest ona swoistą fuzją nauki, polityki technologicznej oraz polityki przemysłowej [Moszkowicz 1995, s. 7]. Zagadnienia związane z przedsiębiorczością akademicką i systemami wsparcia są coraz częściej spotykane w regulacjach prawnych, strategiach uczelni, firm. Tego rodzaju inicjatywy mogą liczyć również na duże wsparcie finansowe dzięki dużej liczbie programów krajowych i regionalnych skierowanych bezpośrednio na rozwój przedsiębiorczości akademickiej. Należy jednak pamiętać, że nie zawsze działalność tego rodzaju mogła liczyć na wsparcie, a od czasu, kiedy pojawiły się takie systemy, przeszły długą drogę ewolucji. Wyróżnia się cztery różniące się celami i narzędziami okresy ewolucji tychże systemów:

- okres pierwszy (od lat 30. do drugiej połowy lat 60. XX wieku) – powstały pierwsze akademickie kursy przedsiębiorczości, stworzone zostały podstawy polityki naukowo-badawczej wraz z rozwojem infrastruktury B+R, powstają pierwsze parki technologiczne, *venture capital*, inkubatory przedsiębiorczości,
- okres drugi (od połowy lat 60. do początku lat 80. XX wieku) – powstaje i rozwija się instrumentarium polityki innowacyjnej, pojawia się dążenie do jeszcze efektywniejszej współpracy nauki i biznesu, powolne odejście od polityki przemysłowej do sektora małych i średnich przedsiębiorstw, zostają również utworzone pierwsze centra transferu technologii,
- okres trzeci (lata 80. XX wieku) – rozwój prywatyzacji związany z demonopolizacją, wzrost znaczenia poziomu regionalnego w zarządzaniu, odejście od decentralizacji, dalszy rozwój infrastruktury przedsiębiorczości i transferu technologii i sprzyjający temu zjawisku rozwój parabankowych systemów pożyczkowych i doręczeńowych;
- okres czwarty (od początku lat 90. do czasów obecnych) – konsolidacja systemów wsparcia, następuje rozwój regionalnych strategii innowacyjnych, pojawiają się nowe instrumenty finansowania ryzyka (m.in. *joint venture*, *venture capital*, *business angels*), możliwość korzystania z funduszy Unii Europejskiej, rozwój przedsiębiorczości akademickiej i ukierunkowanie na model uniwersytetu trzeciej generacji, skłanianie się w stronę „miękkich” instrumentów wsparcia [Matusiak 2006, s. 142-143].

Warto jeszcze zwrócić uwagę na to, że mimo wysiłków i starań Unii Europejskiej, dotąd nie udało się wypracować jednego idealnego i standardowego modelu wsparcia działań w zakresie przedsiębiorczości akademickiej. Część krajów od lat realizuje swoje własne programy, inne starają się naśladować mniej lub bardziej

ich działania, analizując, modyfikując i przystosowując je do własnej specyfiki [Guliński, Wajda 2005, s. 90]. W artykule zaprezentowane zostaną działania Finlandii, która rozwój przedsiębiorczości akademickiej ma zarówno zapisany w ustawach, jak i realizuje go w praktyce.

## 2. Otoczenie instytucjonalne

Finlandia jest jednym z krajów, który przewodzi w statystykach rejestrowanych patentów. Wynika to w dużej mierze z działań podjętych wiele lat temu, ze świadomości, co należy robić, żeby przewodzić w światowym transferze technologii, jak również z dobrze przemyślanego i zaprojektowanego systemu innowacji w tym kraju, systemu, który nie marginalizuje roli przedsiębiorczości akademickiej.

W fińskim systemie innowacji (rys. 1) dwa najważniejsze ministerstwa to: Ministerstwo Handlu i Przemysłu (Ministry of Trade and Industry) oraz Ministerstwo Edukacji (Ministry of Education). Każda z tych jednostek ma blisko czterdziestoprocentowy udział publiczny w finansowaniu badań. Poza tymi dwoma ministerstwami, znaczne środki na badania przekazują Ministerstwo Spraw Społecznych i Zdrowia (Ministry of Social Affairs and Health) oraz Ministerstwo Rolnictwa i Leśnictwa (Ministry of Agriculture and Forestry). Ministerstwu Edukacji podlega 20 uniwersytetów, 29 politechnik oraz Akademia Finlandzka.

Akademia Finlandzka składa się z czterech rad ds. badań. Jest centralnym organem państwa, który planuje i finansuje podstawowe i uniwersyteckie badania. Do obowiązków akademii należy także rozwój badań naukowych oraz międzynarodowej współpracy naukowej. Jest również organem eksperckim w sprawach polityki naukowej. W 2009 r. zarząd Akademii Finlandzkiej podjął decyzję o uruchomieniu 13 nowych programów badawczych. Organizacja uczestniczy również w *European Baltic Sea Research Programme* (2010-2016) [Internet 1].

- Akademia Finlandzka w swoich programach badawczych [Internet 1]:
- koncentruje się na określonym obszarze tematycznym bądź problemie,
  - angażuje wszystkich partnerów w osiąganie celów określonych w programie,
  - sprzyja interdyscyplinarnej współpracy,
  - zwiększa umiędzynarodowienie współpracy na poziomie zarówno projektu, jak i programu.

Programy badawcze Akademii Finlandzkiej mają na celu podniesienie poziomu badań naukowych prowadzonych w Finlandii, a tym samym dążą do osiągnięcia długoterminowych efektów. Organizacja planuje i realizuje projekty badawcze w ścisłej współpracy z partnerami. Są one finansowane z zagranicznych źródeł pod warunkiem, że ta współpraca jest korzystna dla fińskiego sektora badawczego oraz społeczeństwa i zapewnia istotną wartość dodaną. Instytucja wnosi również istotny wkład do rozwoju Europejskiej Przestrzeni Badawczej (ERA) i jest czynnie zaangażowana.

gażowana w poprawę współpracy między instytucjami badawczymi w zakresie wspólnego planowania programów (m.in. ERA-NET<sup>1</sup>).

Ponadto Akademia Finlandzka aktywnie angażuje się we wzmocnienie Nordyckiej Przestrzeni Badań i Innowacji (NORIA) jako integralnej części Europejskiej Przestrzeni Badawczej. Jednym z najważniejszych środków w tych działaniach są programy tematyczne w miejscach, gdzie, szczególnie w krajach nordyckich, istnieje silna potrzeba rozwoju.

We współpracy zwraca się również uwagę, że międzynarodowa współpraca wymaga elastyczności finansowania i gotowości do przyjęcia nowych struktur pracy. Akademia Finlandzka podejmuje się długoterminowych zobowiązań oraz szybko dostosowuje się do wymagań stawianych przed współpracą.

Za zapewnienie wsparcia i rozwoju dla badań przemysłowych odpowiada w Finlandii Ministerstwo Handlu i Przemysłu. Temu ministerstwu podlega TEKES (*The Finnish Funding Agency for Technology and Innovation*), agencja, która zajmuje centralne miejsce w planowaniu i finansowaniu badań dla przemysłu. Jej celem jest wspieranie konkurencyjności przemysłu Finlandii i sektora usług przez wspieranie prac badawczych w dziedzinie rozwoju technologicznego. TEKES przygotowuje fundusze i koordynuje narodowe programy technologiczne, przyczynia się również do przygotowania krajowej polityki innowacji.

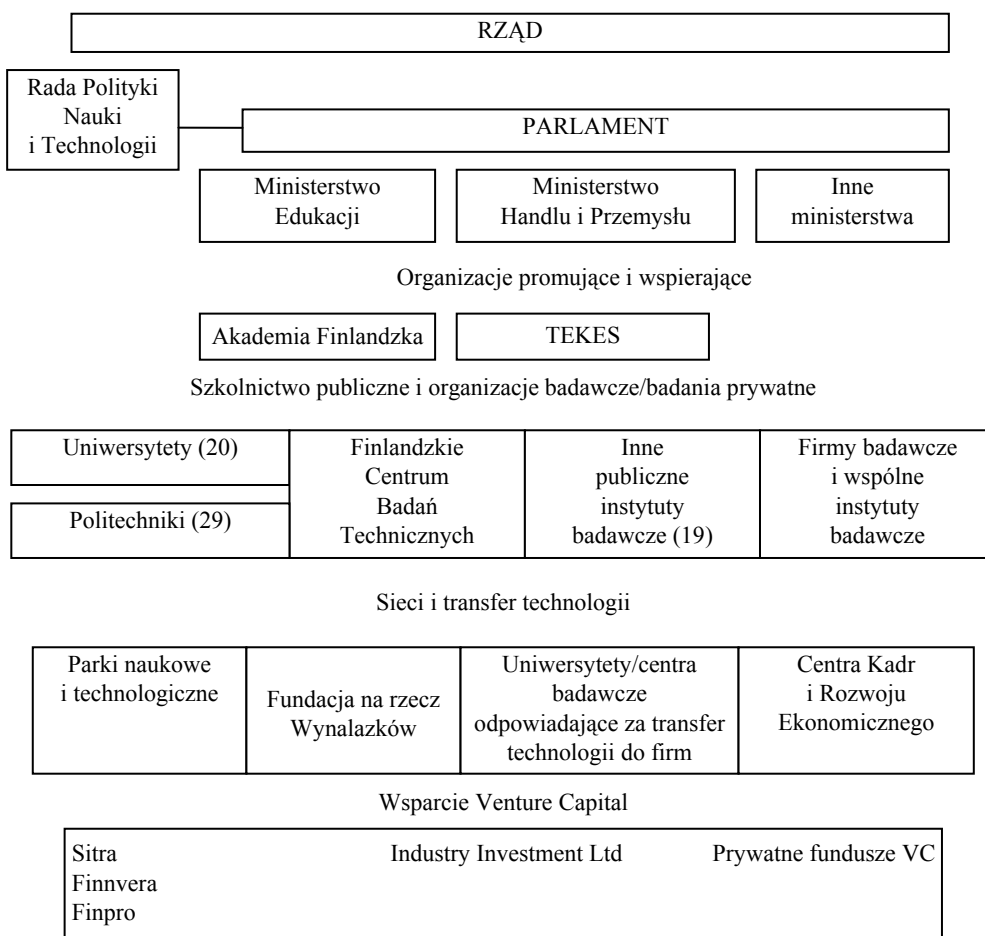
Innym istotnym organem Ministerstwa Handlu i Przemysłu jest Technical Research Centre of Finland (VTT). To największy rządowy instytut badawczy zatrudniający ok. 3000 pracowników. Prowadzi prace rozwojowe oraz badania z zakresu technologii. Inne ministerstwa mają instytuty badawcze związane z ich obszarem działalności. W Finlandii takich instytutów jest 19. Jednostki te odgrywają ważną rolę nie tylko w sektorze szkolnictwa wyższego, lecz również w systemie innowacji prowadzącym do społeczeństwa opartego na wiedzy.

Widoczną rolę w koordynacji działań w zakresie polityki innowacji na poziomie krajowym odgrywa The Science and Technology Policy Council of Finland. Pełni ona funkcję nadrzędną w systemie innowacji. Koordynuje działania modelu tzw. potrójnej helisy, a więc współpracy trzech sektorów – badawczo-rozwojowego (m.in. uniwersytety, instytuty, laboratoria, parki naukowe), administracji publicznej (np. rząd, ministerstwa, agencje, ośrodki regionalne) i przemysłu (małe przedsiębiorstwa działające na skalę lokalną, jak również międzynarodowe korporacje). Współpraca między nimi odbywa się w klastrach. Komisja powstała w marcu 1987 r. Radzie przewodzi premier. Pozostali członkowie to minister edukacji, minister przemysłu i handlu, minister finansów, czterej inni ministrowie oraz dzie-

---

<sup>1</sup> Projekty ERA-NET zostały zapoczątkowane w 2002 r. w 6. Programie Ramowym UE celem realizacji decyzji UE dotyczącej budowania Europejskiej Przestrzeni Badawczej (ERA – European Research Area) – obszaru wolnego przepływu wiedzy, mobilności naukowców, optymalnego wykorzystania punktów stykowych między narodowymi programami badawczymi poszczególnych krajów i zacieśnienia współpracy naukowo-badawczej na terenie Europy.

sięciu członków mających wiedzę w różnych dziedzinach nauki lub technologii, przedstawiciele Akademii Finlandzkiej, TEKES, przemysłu i organizacji pracodawców. Członków The Science and Technology Policy Council of Finland powołuje rząd na trzyletnią kadencję.



**Rys. 1.** Organizacja systemu innowacji w Finlandii

Źródło: opracowanie na podstawie [Koch, Aanstad 2003, s. 21].

Do głównych zadań rady należy kierowanie polityką naukowo-technologiczną, rozwojem badań naukowych oraz wydawanie oświadczeń skierowanych do ministerstw w sprawie podziału środków publicznych na działalność naukowo-badawczą. Wytyczne te są wydawane co trzy lata i podawane do wiadomości publicznej w oficjalnych dokumentach. Ostatnim takim dokumentem jest *Science, Technology, Innova-*

tion przyjęty 27 czerwca 2006 r. W raporcie zaprezentowano krajową strategię i program rozwoju na dalsze lata. Położono również nacisk na sektor publiczny i prywatny. Te dwie strony, jak zapisano w dokumencie, muszą wspólnie kontynuować zwiększanie inwestycji w dziedzinie nauki, technologii i innowacji [Internet 4].

Warto zwrócić także uwagę na takie organizacje, jak Sitra, Finpro, Finnvera. Pierwsza z nich jest samodzielnym publicznym funduszem znajdującym się pod nadzorem parlamentu fińskiego. Jej celem jest wspieranie stabilnego i zrównoważonego rozwoju, jakościowego i ilościowego wzrostu gospodarki i jej konkurencyjności na rynkach międzynarodowych [Internet 5].

Kolejna organizacja (Finpro) została założona w 1919 r. na zapleczu sklepu obuwniczego w Turku, w południowo-zachodniej Finlandii. Wiosną 1921 r. została przeniesiona do Helsinek. W 1938 r. stowarzyszenie zmieniło nazwę i stało się Fińskim Stowarzyszeniem Handlu Zagranicznego (Finnish Foreign Trade Association). W 1999 r. stowarzyszenie przyjęło nową nazwę i wizerunek. Finpro pomaga w umiędzynarodawianiu fińskich firm, starając się minimalizować ryzyko związane z wykorzystaniem własnych zasobów organizacji. Finpro oferuje swoim partnerom usługi eksperckie i badania naukowe potrzebne do ich własnego rozwoju, ujęte w ramy konkretnych projektów [Internet 2].

Ostatnią organizacją jest wyspecjalizowana spółka finansowania uzupełniającego – Finnvera. Jest ona własnością państwa. Finnvera promuje potencjał fińskich przedsiębiorstw przez zapewnianie finansowania rozpoczęcia działalności, wzrostu eksportu i internacjonalizacji firm. Organizacja w swojej ofercie ma pożyczki, gwarancje oraz inwestycje kapitałowe [*Annual Review...* 2008, s. 4].

### 3. Strategie i programy

Finlandia kładzie duży nacisk na rozwiązania transferu wiedzy i technologii do przemysłu. Odbywa się to dzięki realizacji wspólnych programów badawczych przez uniwersytety i przedsiębiorstwa (poprzedzonych analizą poszczególnych sektorów). Następnie po zdefiniowaniu krótko- i długofalowych potrzeb rozpoczyna się faza badań. Jest ona istotna, ponieważ początkuje dostosowywanie się do potrzeb przemysłu. Badania muszą być skuteczne i efektywne, co nie jest bardzo trudne, jeśli zna się oczekiwania ze strony sektora. Warto zaznaczyć, że w omawianym kraju nie sprawdza się model „pchania” wykonanych badań, technologii na rynek. Jest on zupełnie nieprzydatny. Podobnie jak biura czy też centra transferu technologii. System innowacji w Finlandii bazuje w znacznym stopniu na potrzebach przedsiębiorstw, uznając je za podstawę prowadzonych badań i opracowywanych technologii [Kotileinen 2006, s. 22-23].

Finlandia wypracowała strategię i plany realizacji polityki innowacji, działalności badawczo-rozwojowej. Taką główną strategią jest *Finland's National Innovation Strategy*, w świetle której to właśnie wiedza i innowacje odgrywają coraz

większą rolę. Zadaniem krajowej strategii innowacji jest stworzenie warunków dla szeroko zakrojonej polityki innowacji (w zakresie środowiska innowacji, wspierania tworzenia i wprowadzania innowacji), celem zapewnienia konkurencyjności fińskich przedsiębiorstw na rynkach międzynarodowych [Internet 3]. Pierwszym założeniem strategii jest otwarcie fińskich ośrodków innowacji na świat. Drugim strategicznym celem jest zorientowanie strategii innowacji na użytkownika. Trzecim punktem strategii innowacji są zmiany systemowe. Jeżeli celem jest zaspokojenie największych wyzwań XXI wieku, to praca musi być zorganizowana administracyjnie i umożliwiać kompleksową reformę różnych systemów strukturalnych na rzecz rozwoju. Czwartym strategicznym celem jest tworzenie warunków do powstawania innowacyjnych jednostek i społeczności [Sitra, Board... 2009, s. 9].

Wśród planów realizacyjnych trzeba wskazać na *Education and Research 1999-2004. Development plan, December 1999*, plan rozwoju, który określał cele i środki na lata 1999-2004 zgodne z linią polityki określoną w programie rządu. Uwzględniał on wymogi wynikające z wprowadzenia nowych przepisów oświatowych. Stanowił krótką analizę słabych i mocnych stron fińskiego systemu innowacji. Głównym celem przeglądu było wskazanie najważniejszych dziedzin i zagadnień w sferze polityki innowacji. Należał do tego również podział środków na rozwój systemu badań naukowych, międzynarodową współpracę technologiczną, wykorzystanie wiedzy i *know-how* [Lifelong Learning... 1999, s. 123-126].

Przed *Education and Research 1999-2004. Development plan, December 1999* stawiano następujące cele:

- poziom finansowania ze środków publicznych na edukację w Finlandii miał zostać utrzymany na najwyższym poziomie OECD,
- rocznie ok. 8000 studentów kształcących się na politechnikach powinno odbywać studia lub szkolenia za granicą,
- 6000 studentów miało rocznie odbywać studia za granicą,
- w 2004 r. nabór kandydatów do kształcenia zawodowego powinien wynosić 49 000 studentów,
- w 2004 r. nabór na politechniki wynosić powinien 25 000 nowych studentów,
- nabór na studia magisterskie powinien kształtować się na poziomie 19 000 studentów,
- liczba nadawanych stopni doktorskich w ciągu roku miała zostać zwiększona do 1400.

Efekty prowadzonej polityki innowacyjnej Finlandii są publikowane w postaci raportów, przeglądów dotyczących działalności badawczej. Na podkreślenie zasługuje *The state and quality of scientific research in Finland. A review of scientific research and its environment in the late 1990's*. Dokument opracowany przez Akademię Finlandzką obejmował trzy główne obszary, przede wszystkim sytuację środowiska naukowego w Finlandii oraz zmiany zachodzące w ciągu ostatnich kilku lat, ze szczególnym uwzględnieniem polityki naukowo-technologicznej. Po

drugie, analizował przegląd stanu fińskich uniwersytetów i ich środowiska pracy. Po trzecie, opisywał rezultaty i wpływ badań naukowych w Finlandii. We wszystkich tych obszarach zawierał opis aktualnej sytuacji oraz ostatnich tendencji z końca lat 90. Odnosił się do kwestii oceny tychże tendencji, czy były dobre i zgodne z oczekiwaniami. Przedstawiał również pomysły na dalszy rozwój i stanowił mocną podstawę ukierunkowania działalności innowacyjnej [Internet 1].

Następnym dokumentem był *Rewiew 2003: Knowledge, Innovation and Internationalisation*. Dokonano w nim analizy wyzwań polityki naukowo-technologicznej w najbliższych latach. Szczególną uwagę poświęcono szybkiemu umiędzynarodawianiu środowiska dla innowacji oraz związanej z tym presji na fundusze strukturalne i operacyjne. Dalszy rozwój społeczny oraz gospodarczy w świetle tego dokumentu powinien opierać się w dużej mierze na rozwoju zaawansowanych technologii, ich efektywnym zastosowaniu oraz zwiększaniu eksportu [*Rewiew 2003... 2003*, s. 2-28].

Pod koniec 2008 r., mimo światowego kryzysu ekonomicznego, który wstrząsnął prawie wszystkimi systemami gospodarczymi, w tym także gospodarką Finlandii, kraj ten nie zrezygnował z wytyczonej wcześniej drogi ani z myślenia proinnowacyjnego, które stawia Finlandię jako wzór do naśladowania. Świadczyć o tym mogą również wyniki tego kraju w działalności badawczo-rozwojowej.

W roku 2008 zakończono 1954 projekty, z czego 959 było projektami badawczo-rozwojowymi przedsiębiorstw, 498 było publicznymi projektami badawczymi, a 497 to studia wykonalności lub innowacyjne usługi.

Zakończone projekty przyczyniły się do wprowadzenia:

- 492 nowych lub udoskonalonych produktów,
- 447 nowych lub udoskonalonych usług,
- 272 nowych procesów produkcyjnych,
- 672 wniosków patentowych opracowanych przez spółki,
- 102 wniosków patentowych opracowanych przez organizacje badawcze,
- 1044 prac naukowych,
- 2171 publikacji.

TEKES w 2008 r. zainwestował 516 mln euro (293 mln euro na projekty dla przedsiębiorstw i 223 mln euro na publiczne projekty badawcze na uczelniach, w instytutach badawczych) w badania i rozwój. Dało to ogólną sumę 1983 projektów badawczo-rozwojowych (1352 – projekty realizowane przez przedsiębiorstwa i 631 – publiczne projekty badawcze na uczelniach, w instytutach naukowych).

Jak wynika z ostatnich danych, w 2011 r. TEKES sfinansuje siedem nowych międzynarodowych projektów badawczych w ramach FiDiPro – *the Finland Distinguished Professor Programme*. Czołowi zagraniczni naukowcy będą działać w różnych częściach kraju, zobowiązani są także do zapewniania Finlandii nowych informacji na temat innowacji w obszarze usług, medycyny i technologii informacyjnych.



Celem programu FiDiPro jest promowanie współpracy międzynarodowej oraz adaptacja najnowocześniejszego *know-how* w Finlandii. Program umożliwia pozyskanie zagranicznych czołowych naukowców do pracy naukowo-badawczej w Finlandii na czas określony.

Dotychczas TEKES sfinansowała 46 projektów FiDiPro. Wiele z projektów związanych jest z sektorem informacyjnym i komunikacyjnym, biotechnologiami i technologiami materiałowymi.

Finlandia ciągle inwestuje w międzynarodową współpracę i zwiększanie *know-how* w przyszłości. Projekty z różnych dziedzin oferują znaczne możliwości dla dalszego rozwoju sektora badań. Dziedziny te obejmują rozwój usług, globalnych sieci wartości lub zasobów naturalnych i zrównoważoną gospodarkę.

Należy zaznaczyć, że polityka innowacyjna państwa dotyczy zarówno pośrednio, jak i bezpośrednio zagadnień związanych z przedsiębiorczością akademicką. Dla władz tego kraju istotnym zadaniem jest umacnianie współpracy szkół wyższych, sektora badawczo-rozwojowego z przemysłem, dlatego też duży nacisk kładzie się na tworzenie sieci (*network*) ośrodków, instytucji biorących udział w tym procesie, w skład których wchodzi: uniwersytety, firmy typu *spin off*, inkubatory, parki technologiczne/naukowo-technologiczne.

#### 4. Podsumowanie

Finlandia jest modelowym przykładem kraju wspierającego silnie innowacyjność gospodarki, łącząc potencjał naukowy z gospodarczym, w którym przy ministerstwach działają organizacje odpowiedzialne m.in. za rozwój badań naukowych, międzynarodową współpracę naukową oraz badania dla przemysłu. Ich celem jest wspieranie innowacyjności i konkurencyjności przemysłu Finlandii. Duży wpływ na rozwój przedsiębiorczości akademickiej w tym kraju i wysokie miejsce w rankingach innowacyjnych ma powszechnie stosowany model *pull*, w którym to same przedsiębiorstwa zgłaszają się do organizacji z prośbą o pomoc w opracowaniu konkretnej technologii, innowacji i wdrożeniu jej do działalności firmy.

#### Literatura

*Annual Review 2008*, Finnvera, 2008.

Guliński J., Wajda J., *Doświadczenia francuskie, brytyjskie, włoskie i skandynawskie*, [w:] *Innowacyjna przedsiębiorczość akademicka – światowe doświadczenia*, red. J. Guliński, K. Zasiadły, Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości, Warszawa 2005.

Koch P., Aanstad S. (red.), *Goodnip – Good Practices in Nordic Innovation Policies Part 3: Nordic innovation policy measures, documents and government structures*, STEP, Centre for Innovation Research, Oslo 2003, s. 21.

Kotileinen H., *Powiązanie nauki z gospodarką – sukces Finlandii*, [w:] *Niebieskie Księgi 2006: Przedsiębiorczość akademicka w Polsce*, Polskie Forum Strategii Lizbońskiej.

- Kotler P., Jatusripitak S., Maesincee S. (red.), *Marketing narodów. Strategiczne podejście do budowania bogactwa narodowego*, Wydawnictwo Profesjonalnej Szkoły Biznesu, Kraków 1999.
- Lifelong Learning: the Contribution of Education Systems in the Member States of the European Union*, Eurydice Survey, 1999.
- Matusiak K.B., *Rozwój systemów wsparcia przedsiębiorczości. Przesłanki, polityka i instytucje*, Instytut Eksploatacji, Radom-Łódź 2006.
- Moszkowicz K., *Polityka innowacyjna w krajach wysoko rozwiniętych*, AE, Wrocław 1995.
- Otwarty świat. Badanie atrakcyjności inwestycyjnej Europy 2008*, Raport Ernst & Young.
- Rewiew 2003: Knowledge, Innovation and Internationalisation*, Science and Technology Policy Council of Finland, Helsinki 2003.
- Sitra, Board report and financial statements 2008*, Annual Report of Sitra, The Finnish Innovation Fund, 2009.

#### **Źródła internetowe**

- [1] <http://www.aka.fi/>.
- [2] <http://www.finpro.fi/>.
- [3] <http://www.innovaatiostrategia.fi/>.
- [4] <http://www.research.fi/>.
- [5] <http://www.sitra.fi/>.

## **POLICY SUPPORT FOR INNOVATION AND ACADEMIC ENTREPRENEURSHIP IN THE EUROPEAN UNION ON THE EXAMPLE OF FINLAND**

**Summary:** The purpose of this article is to describe and assess the policy support of innovation in Finland. The study presents entities that create innovation in Finland and form a sphere of innovation in that country. The article presents organizations that actively promote the scientific cooperation with business practice and programs that serve to strengthen this cooperation.

**Key words:** innovation policy, academic entrepreneurship, innovativeness.